

PERŽVALGA.

Varšavos gyventojai, Girdvoinas, Šukšta ir kiti prašė leisti įsteigti Varšavoje „Lietuvių savitarpinės pašėpos draugija“ Vidaus dalykų ministeris reikalavimą išpildė, kad tik įstatymai draugijos butų panašūs įstatymams patvirtintiems spalio 25 (lapkr. 7) d. 1904 m.

Draugija skolins sąnariams pinigus, padės surasti vietas, duos vienkartinės pašėpas, duos pašėpas pašuktų į karę sąnarių žmonoms, arba jų likusiems našlaičiams vaikams. Be to, dar ketina duoti pašėpas iki gyvos galvos senesniems, negalintiems pragyventi, sąnariams.

— „Kataliko“ N 20 yra pranešta apie naujai susitvėrusią „Draugiją Šventos Cecilijos Lietuvių Muzikantų ir Giedorių Amerikoj“. (Keistai skamba tas vardas — ne muzikališkai!) Beveik tokia pat „Draugija“ yra ir neseniai (žr. „V.“ N 13) susitvėrusi iš lenkų ir lietuvių vargamistrų (dudorių). Bet šita, turbūt, nieko bendro neturi su ana. — „Draugijos“ pirmsėdžiu yra Geo. Baronas iš Pittsburgo.

— „Kova“ N 3 praneša, kad už raides, kurioms yra spaudinamas tas laikraštis. Centr. Komitetas L.S.P.A. galutinai atlygino buvusiam jų savininkui p. V. Karaliui, užmokėdamas jam \$25.00. Iš viso p. V. Karaliui prigulėję \$33.50, bet \$8.50 jis padovanojęs partijos reikalams, už ką C. K. vardan visos Partijos ištaria jam ačiū. — Taigi raidės tos dabar yra tikra Partijos nuosavybė. Bet dar pasilieka už jas užsimokėti paskolę: Chicagos lietuvių soc. kuopai \$30.00 ir Philadelphiajos kuopai \$10.00. Partijos sąnariai privalo pasirūpiti greičiau iš tų skolų „išbristi“...

— Ten pat praneša, kad Philadelphiajos maskoliai-žydai revoliucionieriai paauka-

vo „Kovos“ reikalams 150 tikietų ant busimo jų piknyko 9 berželio. Tikietai parsiduoda „Kovos“ redakcijoj po 15 centų.

— Dr. Basanavyčius musų prašo paduoti žinią laikraštyje, idant vieni-kiti jam Varnon laiškų nesiųstų, kadangi jis umai iš čia išsikrautysias kur kitur.

— Lietuvoje daugelis valsčių per savo sueigas nutaria „reikalauti“ nuo valdzios visokių palengvinimų ir reformų politiškame ir draugijiniame gyvenime. Pirmiausiai turbūt apreiškė savo reikalavimus Paļevonio (Suvalkų gub.) valsčius; paskiaus Pažerių, Griškabudžio ir kiti. Teipgi Alsėdžių valsčius nusiuntė vidaus dalykų ministeriui ant caro vardo ne „reikalavimus“, tik, greičiaus, „maldos gromatą“. Pagaliaus visų tų valsčių „reikalavimai“ yra tik prašymai, kurie, tiėsa, bruzdant revoliucionieriams, gali but greitai išpildyti. Jie vieni neturi svarbos, ir revoliucijiniame judėjime tiek teturi vertės, kad visuos kampuos valdzia aiškiai pamato neuzsiganėdinimą. Apie kaimiečius darbininkus (bežemius ir mažazemius) valsčių nutarimuose — nė žodelio. Ukininkai tik apie savo reikalus rupinasi, nors be darbininkų-revoliucionierių jie nieko nelaimės.

Isz Lietuvos.

Senapilė, Suvalkų gub.

Paskutiniame laike smarkiai subruzd lietuviai gimnazijos mokiniai žemesniųjų klasių. Paskutinėse pasirode tarpe jų proklemacijos gudiškoje kalboje — „Tovarišči“, — šaukiančios visus žmones „sveiko proto“, dabartiniame padėjime, imti ginklą į rankas. Šiosios padarė didelį įspudį ant lietuvių mokinių ir jie ėmėsi už akmenų... Priegtam dar prisidėjo

neuzsiganėdinimas mokytojais gimnazijos, ir ant galo pasielgimas paties direktoriaus: jis paskutinę dieną prieš šventes (velykas) nedavė atleidžiamųjų bilietų vien tik lietuviams, dalyvavusiems pereinuose judėjimuose — jis mislino tuom pausti. Tas viskas pasibaigė dideliu langų daužymu pačioje gimnazijoje. — Kada susirinko lietuviai-mokiniai ant rekolekcijų (prisirengimo išpažintin) — pradėjo iš vidurio daužyti langus. Direktorius perpykęs atsakė vietą rekolekcijoms gimnazijoje. Paskui buvo tyrinėjimas, kas daužė, ir žinoma buvo, kad tuli išdavė keletą (sako, kad kun. Miknevyčia, ką išguldinėja lenkams religiją, užgązdinęs nekuriuos nesubrendusius vaikus, iškvotė kas daužė, ir pranešė direktoriui. Puikus patarnavimas valdziai, vertas medaliaus, nors iš puspadžio. Raš.). Direktorius grasinosi uždarysias gimnaziją ir išvarysias 100 lietuvių už keletą niekšų. Tuo ir pasibaigė, o kokios pasekmės bus, pašysiu kitą kart. Bet langai dar vis mažėjo, nors tai buvo saugojama dieną ir naktį.

Valščiuose kone visi miega, uežiurint nė ant busiančio žemiečių suvažiavimo. Reikalavimų apie lietuvių liuosybę beveik negirdėt. Rods neseniai buvo sustatytas toks prašymas, su daugeliu parašų Pažerių valsčiuje (Vilkaviškio pav.), bet daugelis tamsuolių žmonių dejuoja, kad apsigavo pasirašydami, nes, girdi, gal prisieiti blogai užtai: „bile turime kasnį duonos, ko mums daugiau reikia“ — sako jie.

Visi dejuoja, kad bloga bus už maskolių pralaimėjimą: mokeščiai visus suvaržysias.

Kaszin kokiame tikslui stovi pasienyje trys korpusai vokiečių kareivių; gal busiančius maištus padės gudui nutildyti (!).

Kareiviai, varomiejie į Tolymus Rytus priešinasi po ke-

lis, bet žūsta sušaudomi, nes nėra tarp jų stiprios organizacijos. Juos blaivius negalėtų nuvaryti, tai ant kelio nugidro, kaip tai padarė pas mus, Senapilėje.

Suimtasis Kiduolis su kitu jo draugo tapo paleistas po priežiura policijos.

Oras šaltas, skurdus žieminiams javams, nežiurint į vėlybą laiką (Jurgines). Visi ai-manuoja: jai teip ilgai tęsis, tai bus badas!...

Perkuno Ožys.

Iš Kauno gubernijos.

(Privatiškai.)

1 gegužės Skapiškyje (Ezerėnų pav.) buvo demonstracija. Rokiškij ir Kupiškij (Ukmerges p.) buvo pakviesta kariumenė. Kupiškyje buvo susirinkę žmonės, buvo sušukę keletą sykių prieš carą, bet demonstracijos nebuvo, kaip priguli. Skapiškyje buvo įpusantro tukstančio žmonių (demonstrantų) su vėliava. Vėliavnešis areštuotas. Apie kitas vietas nežinau.

Liet. Soc.-Dem. Partijos Atsišaukimai.

(Prisiūsta iš „Darb. Balso“ red.)

Zapasniejei!

Caras pašaukė jus karėn su Japonais. Jis jau išdergė karės reikalams apie tukstantį aštuonis šimtus milijonų rublių, išplėšų alkaniems žmonėms. Jis leido savo valdininkams lyg sočiai prisivogti iš pinigų, paskirtų nuplyšusio, alkano kareivio reikalams. Jis jau išklojo daugiau pusantro šimto tukstančių vyrų ir, pristygęs gyvos žmonių mėsos, liepia dabar jums mest senus savo tėvus, apleisti šeimynas, savo šalį ir Mandžurijon eiti. Ir jeigu jo paklausę Mandžurijoje atsidursit, busit, tuokart priversti mirti badu ir vargu, statyti savo kaktas prieš Japonų kulkas ir ant galo gal iš-

margisit svetimo krašto laukus savo kaulais.

Carui reikalingas jūsų kraujas, jūsų galva. Taigi paklauskite, ką sumislijo jis už jūsų gyvastį nusipirkti?

Caras Mandžurijos nori. Mandžurijoje auga gražūs miškai, yra augšti kalnai ir kalnuose gal but guli auksas, sidabras. O pas carą yra alkani broliai, dėdės, tetutės, pulkai augštų valdininkų, kurie gyvais pinigais minta ir išleidžia jų gyvą peklą. Pas carą yra dar sėbrai piniguočiai. Niekados nepasotinti, jie prikrovę vieną maišą skatikais, pradeda kitą krauti ir taip be gašo. Visa ta nutukusi dykaduonių gauja užuodė svetimos Mandžurijos turtus, užsinorėjo, apvertus juos pinigais, sau pasivogt — ir dabar caras perkamusų krauju tuos kalnus ir miškus.

Caro valstybėje yra pabirkantai ir pirkliai. Vieni ir kiti susisamdė už skatikus tukstančius darbininkų, prisidirbino kalnus tavorų ir nori juos savo pelnui išparduoti. Bet išparduoti pačioje Maskolijoje nėra labai kur. Nepakeliamais mokesčiais ir plėšimu caro valdžia tiek išvargino ukininkų mynias, kad jos nebe tavorų, pačios duonos dažnai neturi iš ko nusipirkti. Caras vienok myli tuos, kurių pilnos kišenės. Susirupinęs jų rupesčiais, jis pasirūpino užimti naujas šalis ir suleisti tenai ganytus savus pirklius ir pabirkantus. O kad geriaus sektų jiems jų gešftas, caras už žmonių milijonus pratiesė per užimtą šalį platų geležinkelį. Dabargi, kada Japonai sustojo jam skersai kelio, Mandžurijos neužleidami, caras geležinkelį gina musų brolių krutinėmis. Caro valstybėje yra daugybė žmonių, užidegusių keištu prieš jo šunišką valdžią. Kad išnaikint savo priešus, valdžia užkimšo jais kalėjimus, pripildė Sibyrą ir tolymus Maskoli-

jos pakraščius. Kada vienok pamatė, kad priešų neįgalėsianti, nutarė iš visų caro padonų paleisti pikta jai kraują, — gal tuokart, girdi, nusiramis. Taigi caras, mūsų krauju nori užgesinti kilstančios revoliucijos liepsną.

Ant galo, nepasotintu yra pats caras. Tas erelis su išskėstais nagais jau šeštą dalį pasaulio laiko apžiojęs, ir vis dar nori naujas tautas savo jungan pakinkyti. Mus gi jis verčia būti dabar kalviais svetimos nelaimės.

Bet caras gali Mandžurijon mūsų nesiusti. Dabar jam gana priešų pačioje Maskolijoje. Dar vakar prieš jį buvo sukilę darbininkai, o su jais kartu studentai, apšviestunai, net bajorai, net patys pabirkantai. Sukilę be ginklų, jie tapo kareivių kulkomis išblaškyti. Neužilgo darbininkai vėl pasikels, tik jau ne su dykoms rankoms. Tuokart išsigandęs caras vėl mėgįs pasislėpti už kareivių pečių, o jums gal bus liepta sukifusius šaudyt. Ir jeigu paliepimo klausysit, žinokit, kad praliesit kraują žmonių, kurie nori, kad svetui būtų duota liuosybė ir valia patiems savo reikalus vesti; kad žmonės darbininkai, kaip ir kiti, galėtų liuosai kovot už geresnį būvį, liuosai tvirti draugoves, rinktis, šnekėtis ir apie savo reikalus tartis; kurie nori, kad mokesčiai, valdžios iš žmonių plėšiami, būtų perkelti, iš nuskurėlių ant turtinųjų ir suvartoti ne valdžios, bet žmonių labui; kad viena tauta neslėgtų kitos, tikėjimai būtų visi lygūs, kad teismuose (suduose) būtų teisybė, mokyklose — mokslas, lygybė — tarp žmonių.

Valdžios liepimo paklause, jūs dar kokiam laikui sustiprinsit trukstančius nelaisvės rėčius, kuriais lyg šiol sukaustyti buvo caro padonai.

Vyrai! argi mes savo krauju pirsim Mandžuriją carui ir

savo krutine ginsim nuo prapulties tuos, kurie mus pačius smaugia?

Ne! Jau jeigu mirti, tai mirti geriau savo krašte. Pakvieti kariumenen nestokim ir laukim pasislėpę, lik vėl nepasikels žmonės iš visų kraštų prieš caro valdžią. Kada maišto liepsna pasirodys visoj Maskolijoje, tuokart priminkim, ko buvom išmokę, carui tarnaujant. Paimkim ginklus į rankas ir padėkime reikale galvas, tik jau ne už carą, bet prieš carą, už žmonių valdžią. Išmėtykim lizdą svieto skriaudinkų, išgriaukim dabartinę politišką tvarką ir pasistenkim jos vieton kitą pastatyti, kur valdžia būtų žmonių rankose, kur valdžia žmonėms tarnautų ir rupintų jų gerove.

Šalin caro valdžią ir pragaištingą karę!

Tegyvuoją federuota demokratiška lietuvių respublika!

Tegyvuoją laisvų darbininkai ir socializmas!

Lietuvių Socijaldemokratų Partija.

Darbininkai visų šalių eikite išvien!

Draugai! Tikrai drąsiai pirmyn! Mes nesusitaikysim su pabirko direktorium ankečiau, negu:

1) bus išpildyti mūsų reikalavimai, ant visų skyrių jau perstatyti 2) kolei direktorius ne iškabįs pabrūke apgarsinimo su savo parašu, kad jis tikrai sutinka išpildyti mūsų reikalavimus. Šitie ponai-vilkai avių kailyje: jie daug prižada, bet mažai išpildo.

Apart to, 3) mes reikalaujam, idant atšauktų kareivius, delto, kad jie vieton užlaikyti ramumą, patį įneša netvarką ir kliudo ramiai apsvarstyti dalykus.

Rygoje šiandien streikuoja jau 30 pabriku su 16.000 darbininkų: už Dauguvos 14, o šioj pusėj 16 pabriku. Vakar,

padėdelyj, už Dauguvos buvo net demonstracijos. Iš Jassenhofo verptuvės darbininkai išėjo ir vaikščiojo Uždaugvio gatvėmis (ulyčiomis), o kareiviai paliko juos sau ir nieko nedarė jiems. Tiems, kurie mums kliudys ir imsis už darbo be abelno nutarimo, mes sunkiai atkeršysim. Eidami išvien mes nuveiksime skriaudėjus.

Ryga, 8 vas. 1905 m.

„Provodniko“ Darbininkų Sutartis (Sandora).

Biuletėnis N 2. Kupiškis (Ukmergės pav.). Nedėlioje 27 vas. (12 kovo) iš inicijatyvos vietinės Liet. Soc. Dem. Partijos Organizacijos buvo įtaisyta demonstracija, kurioj dalyvavo Kupiškio „Bundo Org. — Išeinant žmonėms iš bažnyčios vienas iš mūsų draugų pasakė kalbą lietuviškai, kurioje nurodė paskutinius Rusijos atsitikimus, papiešė maskolių carizmo politiką Lietuvoj ir šaukė visus į aktyvišką (veiksmingą. R) kovą. Mūsų draugo kalbos klausė tukstančiai žmonių. Pakėlė raudonas vėliavos su lietuviškais ir žydiškais parašais, demonstruojanti minia traukė ant rinkos, bemėtydami ir dalinėdami į rankas atsišaukimus: „Ko reikalauja Liet. Socijaldemokratai“. Ant šauksmų: „Šalin karę“, Šalin caro valdžią“, „Lai gyvuoją demokratiška respublika“ — minia atsakinėjo galingu, po kelis atsikartojančiu „ura!“ — Padarę kelis šuvius demmostrantai išsiskirstė. Areštų nebuvo. Smulkmenos dar nežinomos.

28 vasario (13 kovo) 1905m.

Panevėžio L.S.-D.P.

Organizacija.

(Apie tą pačią demonstraciją rašė ir Bundo „Pols. Izviestije“: žiur. „V-bė“ N20. Red.)

Mossend, Skotija.

Pas mus darbai blogai eina. Tautiškas supratimas kas kartą kyla augstyn. Tik sulaukus subatos, tai net gėda gatve pereit: — tai girtas strapalioja, tai moterės velka raugalo po kelis viedrus. Kada prisigeria tos buizos, tai ir apsikulia m. kaules. Vaikščioja paskui, nei Jėzaus vaikai praskustais viršugalviais. O kas daugiau, yra pas mus ir lošikų buris, kur per naktis kumštem daužo stalą. Ak teisybė, su tuom jau paprasta. Bet vien yra gėda, kad T.M.D. viršinin- kas ir kiti sąnariai, ir vartoja tas jezuitizmo kantičkas vietoj griebtis už knygelį bei laikraščių, o ne skriausti savo brolius traukiant paskutinį sunkiai uždirbtą skatiką. Gėda, broliai! *Ponų Priešas.*

Politiszkos žinios.

Politiszki sanvaitės nuotikiai.

Maskolija. Revoliucijinis judėjimas lyg aptyko, kaip vėjas aptyksta prieš baisią audrą. Vienok vienur—kitur vis apsiereiškia atviri pasipriešiniai valdžiai, demonstracijos, drąsesni reikalavimai tiesų. Lietuvoj net ukininkai juo tolyn, juo drąsya stato savo reikalavimus, nors ne vienodus, bet ikšiol dar niekad negirdėtus, per savo sueigas. Dauguma tų reikalavimų valdžiai išrodo maištininkiškais. Bet žada išpildyt. O tuo tarpu savo daro. Nors valdžios paskirta spaudos taryba prašalino cenzurą, tai vienok ji po senovei gyvuoja, tik šiek-tiek lėčiau. Dienrašči'o „Novosti“ redaktorių nubaudė 1000 rublių, buk už agitaciją prieš valdžią. Advokatą Mendelštamą, atiduoda teisman už tai, kad jis norėjęs apgint Sergiejaus užmušėją, Kolajevą; o jis buvo prileistas prie to apginimo! Maskolių atzagareiviai, susispietę apie „Mosk. Viedomosti“ to-

lydzio agituoja žmones prieš studentus, inteligenciją ir prieš streikierius ir žydus. Prie jų prisidėjus ir dvasiškija. Bet jau iš šios tarpo daugelis net pasipiktino, dėlei to siundymo. Kerčiaus miesto taryba ketino paduoti „M. Vied.“ į teismą, už tokį elgimąsi. Kišiniove nuolatai užpuldinėja studentus, žydus ir mokytojus kokių valdininkų ar policijos papirkti valkatos. Siedleco gub., Lenkijoje, kaimiečiai išardė valdžios kanceliarijas, monopolius ir mokyklas.

Rumėnija. Turų gubernatorius sauvalingai areštavo Yarine kelis rumėniškus mokyklų inspektorius. Rumėnijos valdžia reikalauja nuo Turų valdžios pasiteisinimo tame, o kad ne, tai pertrauksianti diplomatiškus santykius ir apskelbsianti karę.

Serbija. Eina gandas ir atviras skelbimas per kai-kuriuos Serbų laikraščius, kad karalius Petras esąs netikęs šalies valdymui, ir kad jį tas pats patiks, kaip ir karalių Aleksandrą ir karalienę Dragą (1903 m. 11 berž.)—t. y. kruvinas galas.

KARĖ.**Maskolijos su Japonija.**

Šiose dienose caras išleido reskriptą, apie įsteigimą Peterburge tam tikros kariškos tarybos, kur bus po ypatinga caro priežiūra, o vedama didžkun. Mikalojaus. Taryba rodavosi apie apsiginimą ant marių ir sausžemio. Gen. Linevič liks vyriausiu vadu visų armijų Mandziurijoje, o viceadmirolas Birylevas, išsiųstasis į Vlaladivostoką užims vyresnybės vietą ant viso laivyno. Rožestvenskis buk grįžęs Maskolijon. Ir Kuropatkinas gįžta dėlei sveikatos sunykimo jo vietą užims gen. Zarubajev. Abi armijos yra prisirengusios į mušį, ir diena po dienai išgir-

sime vėl apie pekliškas žmogzudystes. Ant upės Liao kranto buvo mušis. Maskoliai po 2 valandų, pasitraukė, palikdami 300 sužeistų ir užmuštų. Buvo ir kitur mažesni susiremimai. Linevyčia ketinas pradėt pirmiau užpult ant japonų, o ne tik gintis, kaip ikšiol darydavęs, lyg nusiziurėjęs į Kuropatkiną.

Ant galo Rožestvenskis nuplaukė į japonų mares ir pateko į varžą. Japonai apspito iš visų pusių ir atakavo su mažais laivais: torpėdiniams ir naikintojais. Tapo nuskandinta 2 maskolių šarvuočiu Borodino ir Aleksandras III, šarvuoti skraiduoliai (kreiseriai) Admiral Nahimov, Dimirtij Donskoj, Svetlana, Ušakov, taisy- mo laivas Kamčatka, transportinis Irtyš ir 3 naikintojai. Pasidavė du šarvuočiai Orel ir Nikolci I, šarvuotas kreiseris Vladimir Monomach, Seniavin ir Apraksin ir viens naikintojas. Tapo paimtas Nebogatovas ir 3000 marininkų. Likusieji laivai išsisklaidė po japonų mares ir japonai užimti gaudymu jų. Abejotina, kad daug jų galės atsiekti Vladivostoką. Japonai matomai netrotino nė vieno didesnio laivo, tik kelioliką torpėdinių ir naikintojų. Tokiu budu maskolių galybė ant marių galutinai sunaikinta. Prancuzai verkia, jiems gėda... Anglija džiaugiasi. Maskoliai tyli kol ne gaus raportą nuo Rožestvenskio, bet ar gaus kada, to negalima žinoti. Tuom tarpu laikraščiai aiškina, kad maskoliai iki šiol perdaug pasitikėjo ant Dievo ir perdaug siuntė ikonų o permažai žmonių. Dabar reiksiant daryti kiteip. Washingtono diplomatai vėla pradėjo šnekėt apie santaiką.

Nuo Redakcijos.

Už korespondencijas ir apgaršinimus „Vienybės“ redakcija neatsako.

Isz Amerikos.

Pralošė straiką.

Didis vežėjų straikas Chicagoj pasibaigė ant nenaudos darbininkams. Pristojo ant atidengtos šopos ir priimti bus į darbą tik tie, kurie nekėlė trukšmo. Kiteip sakant kompanijos priims tik tokius, kokius norės. Ant syk kompanijos priima atgal tiktai pusę darbininkų.

Policmonas šaudovestuvninkus.

Duquesne, Pa. 23 gegužės besilinksminant slovakams per savo tautiečio Jono Chylos vestuves, atėjo policmonas ir pareikalavo nuo vieno 5 dolerių. Tam atsakius, jis pareikalavo ir 5 dol. nuo J. Bibzo. Kada ir tas atsisakė duoti, tai policmonas, pašėlęs, bėgo prie durų ir išsitraukęs revolverį ėmė šaudyt ir pataikė į Joną Sykovą, kurs turbūt neišgis. Policmoną suareštavo.

Kišiniovas

Chicagoje.

Chicago, Ill. 22 geg. buvo didelės muštynės baltųjų su juodaisiais. Vienam saliuone James Gray, murinas, susivaidyjo su žydu Bernsteinu, kurį norėjo nudurt su peiliu. Šitas aną tuotarpu nušovė revolveriu ant vietos. Ant lermo su bėgo žmonės, daugiausiai murinų, kurie norėjo Bernsteiną linčiuot. Tas laikosi revolverį ir nieko neprisileidžia. Policijantas Robert Tonsley liepia jam pasiduot. Bernsteinas turbūt norėjo šaut, tada policijantas suvarė į jį 4 šuvis, ir teip sužeistą saugojo iki nuvežė į ligonutį, tuomet ir prasi- dejusios aplink saliuoną muštynės apsiliovė.

Gelbėdamas motiną užmušė tėvą.

Bellport, L. I. 22 gegužės gindamas motiną nuo tėvo, kurs turbūt girtas budamas, norėjo ją mušt, Joseph Connel 18 metų vaikin, nušovė ant vietos savo tėvą John'ą F. Connel.

Seimas S. L. A.

XX Seimas S. L. A. atliktas New Britaine, prasidėjo 23 gegužės ir tęsėsi keturias dienas. Iš raporto kasos revidentų pasirodė, jog per pereinamus metus Susivienijimas išmokėjo 26 posmertines, 7 puses posmertinių, sudėjus su kitais, viso išleidimų buvo \$6068.93, kasoj liko \$16.471.06.

Seimo urėdininkais tapo ap rinkti: Pirmsėdžiu A. Tabaras, pagalbininku J. Simanavičius, sekretoriais M. Paltanavyčius ir P. Mikolainis. Kuopų įnešimai tapo perskaityti išties. Dauguma jų atsikartojo pas visas kuopas ir daugiausiai lytėjosi provos, kasos, prieglaudamos namo, posmertinės ir tautiškių centų. Provos apsvartymui buvo pašvęsta visa sesija. Seimas nenukaltino nė vieno iš provos komiteto ir pavedė jam provą ant toliaus su tiesa taikytis su Susiv. L. R. K. A. kaip bus geriau, bet ne apleidžiant čarterio, tiesų, ir pečėties. Prie trijų sąnarių dar tapo pridėta du sąnarių į provos komisiją: Birštonas ir V. Ambrozėvyčia; Mikolainis atsisakė ir į jo vietą tapo ap rinktas J. Banis. Toliaus kasos padėjimas tapo palikta posenovei. Prieglaudos namo įsteigimui nutarta įkurti fondą ir tam tikslui tapo paaukauta \$500.00 iš Susivienijimo kosos. Posmertinė palikta ta pati su tai pačia mokesčia. Iš tautiškių centų nutarta duoti Višta liui \$60.00 ant metų pašelpos, \$500.00 paaukauti laisvės propagandai Lietuvoj, o likusius paskyrė mokslieiviams. Ant seimo tapo prisijusta aukų \$44.11, kurie paskirti mokslieiviams, išimant tuos, kur aukautojai paminėjo laiške, kam skyrė. Į centrališką komitetą tapo ap rinkti: J. Tareila prezidentas, Lukščevyčia iš Shen. vice-prezidentas, J. Žeman tauckas iš Waterburio sekretorius, J. Skritulskas iš New

Britain kasierius. Seimas XXI nutarta laikyti Chicagoj.

Į Vietinės kuopos pasidarbavo, kad padaryti seimą iškilmingu ir pasirodyti iš gražios pusės svetimtaučiams. Tas jiems pilnai nusisekė. Svetimtaučiai nemažai stebėjosi, kad lietuviai gražiai mokėjo apsi-eiti. Girtavimų visai nebuvo, kas teip yra paprasta ant angliškių konvencijų. Vietinės kuopos padovanojo seimui puikų vainiką ir bukietą gyvų kvietkų. Vakare 23 gegužės buvo didelė paroda, kurioj apart delegatų dalyvavo vietinės draugystės su keturioms kapelijoms. Parodoje važiavo ir miesto majoras, kuris paskui laikė prakalbą ant salės, išgirdamas lietuvių už meilę tėvynės. Paskui kalbėjo lietuviškai J. Tareila, P. Paseckas, P. Mikolainis ir kn. Žebrys. Tarpe kalbų dainavo choras Waterbury'o lietuvių. Dainininkės sutarė labai gerai. O. Aviečiūtė gražino ant smuikos su pritarimu pijano. Stočkietė dainavo solo. Deklamavo: M. Bendoraičiūtė, M. Kraučioniūtė, M. Danisevyčiūtė, P. Overzočiūtė. Muzika ir deklamacijos nusisekė gerai. Tą vakarą tapo surinkta aukų tautiškiems reikalams \$10.75. Antrą vakarą tapo parengtas teatras. Lešė tragediją „Mindaugis“. Perstatymas nusisekė gana gerai. Aktoriai buvo iš New Britain. Trečią vakarą buvo balius, ant kurio svečiai gražiai pašilinksmo.

Reikale įvedimo į Amerikos gyventojų surašą atskiros lietuvių tautai rubrikos pritaria: 1) Philadelphijos Dainininkų draugystė ir kaipo atstovą skiria Keistutį Šliupą. 328 Federal str. Philad. Pa. 2) Lietuvos Sūnų Draugystė iš Forest City, Pa. Atstovų skiria A. M. Makaucką. Box 312, Forest City, Pa.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Naugatuck, Conn. Kam šiandien priguli simpatija? Šiandien matom krutant, dirbant kitas tautas ant labo savo tėvynės, o mus — tik maža saujelė pradeda tikrai darbuotis. Dar daug mūsų brolių paskendę tamsume, daug reikia padėt truso, idant iš jų padaryt gerą žmogų. *Užmirk šiandien kitam mūsų broliui apie tautos reikalus, tai tik žiurėk kaip anas atsuks savo ilgą razančių, tai rodos jau sveiks prapuolęs! O žiurėk kaip kokiam saliune prie baro įkibęs, jau kojos linksta, kartais namo einant policmonas už kupros čiupt ir nešasi lyg aniolas sargas dušią, — na, o jis čia sakosi gerai daręs, ir čia visai nėra bedievystės; o kad vietoj pragerti, kas paragina paaukauti tautiškiems reikalams, tai tas—bedievis! Mat mūsų tamsių brolių nuomone, rištis į visokias draugystes ir šelptis viens kitą, tai nedoras darbas. O tuo tarpu tik prisidėjus prie visokių draugysčių, galime daugiau gero padaryt ir turėt didesnę naudą. Didžiausia simpatija priguli Tėvynės Myletojų Draugystei, kuri išleidžia geras knygeles, ir jos sąnarys už menką mokesčį (60c. ant metų) turi gerą dvasišką maistą, gali gerai apsišviesti. Toliaus, Aušros Draugystė, ką šelpia į mokslus einančius mūsų brolius, ir Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, ką duoda pašelpas nelaimėje, ligoje ir išmoka posmertines. Šelpkime, broliai, tas draugystes, rašykimės į jas, tada geriaus prisidėsime prie išliuosavimo mūsų tėvynės iš po caro meškino letenos!

Jupiteris.

Du Bois, Pa. Skaitytoms „V. I.“ zinoma yra kaip Du Bojiečiai norėjo sutverti nepriklausomą (nepriugulmingą) parapiją ir turėjo kunigą

Urboną per 8 mėnesius ir paskui jį išvarė, o žemė pasiliko lietuvių rankose. Tai dabar šiteip dalykas virto. Susitarė 2 draugystės ir klubas, na, ir parandavojo tą žemę nuo buvusios parapijos ant 15 metų, ir dabar budavos salę sueigoms ir baliams. Klubas buk įsteigsias ir knygyną savo sąnariams, nes viskas yra daroma klubo vardu. Klubas išmokės mokesčius ir nuo ugnies apsaugojimą. Salė bus didelė—40 pedų pločio ir 70 p. ilgio. Kaštuos ne mažiau kaip \$2.000. Bet ant pradžios dar tik sudėjo \$600. Tai kaip matyt, pradžia yra sunki, permažai pinigų, bet jie tikisi padarysias didelį biznį, ir daugiaus pinigų surinkti ne kaip jie sudėjo ir likusias skolas išmokėti.

Matysim, ką ateitis parodys.

Aleks. Ackramavyčia.

Shenandoah, Pa. Četvergo vakare, 25 gegužės, Shenandoah'rije, Fergusonono teatre buvo atliktas lietuviškas teatras — atlošta drama „Nihilistai“. Aktoriai atvažiavo iš Minersvillės. Buvo nutarta, pelną paskirt revoliucijos reikalams, bet ant nelaimės, pelno jokio nebuvo, bet dar, turbūt, aktoriai turėjo pridėti iš savo kišianiaus apmokėjimui vakaro kaštų, nes publikos labai mažai susirinko. Svarbiausia priežastis mažo publikos skaitliaus yra ta, kad per greit parengė lošimą, beveik visai nesigarsinę. Daugelis žmonių visai nežinojo apie rengiamą teatrą. Teisybė, Fergusonono salės ant kitos dienos negalėjo gauti, nes tą salę nor pertaisyt. Bet butų galima buvę nusisamdyti kitą salę, nors ir ne teip atsakančią. Antra priežastis ta, kad tą dieną į Shenandoah atvažiavo „sorkės“, kurios daugelį žmonių suviliojo. Teipgi svarbi priežastis, kad lietuviai abelną nesupranta naudingumą tokių vakarų, o Shenandoah lietu-

vai ypač tuom atsizymėję; užtaigi mažai kas interesavosi.

Prieš lošimą lietuviškas Shenandoah'rio „benas“ perėjo per miestą su paroda. Tas pats „benas“ grajino ir tarpe aktų. Lošė, galima sakyti, gerai, apart nekurių mažų nenusisekimų. Publikai, nors neskaitlingai, lošimas labai patiko. Bet Shenandoriečiams didelė gėda, kad neatsilankė ant teatro skaitlingiau, o ėjo ant vaikiškų „sorkių“. Gėda jiems ir už tai, kad pats nesistengia parengti jokių teatrų, nes Shenandoah'rije kiek buvo teatrų, vis aktoriai lošė iš kitur atvažiuoju. *Shenandoretis.*

Brooklyn, N. Y. Kaip yra linksma, matant, jog ir mūsų merginos pradeda susiprasti ir darbuotis dėl nuvargintos mūsų tėvynės Lietuvos. Štai Brooklyno Draugystė S. Lietuvaičių tuom tarpu pasikyrė iš savo izdo 3 dol. pašelpai revoliucijos Lietuvoje, o F. Vaivadziutė surinko tam pačiam reikalui 6 dol.; teipogi viena moteriškė, kurios vardo nupamenu, surino 60 centų. Iš viso \$9.60, kuriuos pasiunčiu į „Vienybės L.“ redakciją. (Pagarsinta pabaigoj num. R.) / Tegul visos mūsų sesers pradeda rupintis viešais reikalais nes jau laikas-laikas ir mums subrusti!

F. Vaivadziutė.

Pittston, Pa. Gegužės 3 d. anglių kasykloje Forty Fort užmušė Adomą Vaitulionį, 38 metų senumo, paeinas iš Suvalkų gub., Seinų pav., Galinių valsčiaus, Lazdijų parap., Burbiškių kaimo. 14 metų dirbo Duryos, persikėlus į Forty Fort į trečią mėnesį užbaigė nelaimingai savo gyvastį. A. a. Vaitulionis prigulėjo prie dviejų draugysčių Pittstone: šv. Juozapo ir šv. Kazimiero. 5 gegužio abi tos draugystės palydėjo jį ant lietuviškų kapinių Pittstone. Palai-

dotas su mišioms. Kun. Šedvydis pasakė puikų pamokslą. Velionis paliko pačią su dviem mergaitėm. — Visi giminės ir pažįstami perskaitę atsidusėkit už jo dušią.

Draug. rašt. *M. Tulaba.*

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

Kuopų vyriausybei.

Siuntinėjime užmokesčių nuo sąnarių, meldžiu prisilaikyti šios formos:

1) Rašant užsimokėjusių sąnarių vardus, reik rašyti pavilini kaip kuopos knygoje surašyti randasi ir No. dėti naują, bet tokį, kokį sąnaris tur nuo seno.

2) Vardus naujai prisirašusių sąnarių, visada rašyti pabaigoje su pažymėjimu „nauji“. Teipogi paminėti vietą, jeigu sąnarys pribuvęs iš kitur.

3) Visada vardus su pinigais siųsti kasieriui (kiti pinigus siunčia kasieriui, o vardus sekretoriui). Kasierius tuos vardus prisiunčia sekretoriui.

Didesniuose miestuose jau sąnarių vardai siekia į porą šimtų, o ištikro mokasi tik keli desėtkai, ir tie pats po kelis kart užrašyti. Todėl užima tiek laiko, kvitavojime mokesčių, kiek niekad nereikėtų, jeigu tik siuntėjai užmokesni sąnarių, prisilaikytų viršminėtų nurodymų.

Nauji sąnariai.

Cleveland, Ohio.

Just. Pečkaitis 60

Vin. Vinbiskis 60

Los Angeles, Cal.

A. Maskunas 60

P. Sabinckas 60

J. Paketuris 60

J. Vadapals 60

O. Kaitienė 60

V. Ambraziejus 60

D. Dumša 60

Shenandoah, Pa.

Stasys Bukaitis 60

Newark, N. J.
Jonas Tamuliavičia 60
Vincas Smilgius 60
Minersville, Pa.
Marė Kaminckienė 60
Glen Lyon, Pa.
Vinc. Kulvinskas 60
T.M.D. Sekr. *A. Ramanaukas.*

I-mas Seimas L.S.P.A.

Gegužės 21 d. š m. Newark'e. N. Y., Pulasky'o svetainėje tapo atliktas pirmas seimas Lietuvių Socijalistų Partijos Amerikoje.

Kuopų delegatų ir pavienių partijos sąnarių suvažiuo 21. Philadelphia, Pa. kuopa išsiuntė 4 delegatus; New Yorko Brooklyno, N. Y. — 7; Scrantono, Pa. — 1; Wilkes Barre, Pa. — 1; Newark, N.Y. — 3.

Seimas, kaip buvo garsinta, atsiliko sykiu su laisvamaniais vietoj vietoj.

Laisvamanių seimas tęsėsi nuo ryto iki pačiam vakarui, teip, kad socialistams mažai te liko laiko, ir delto kairie klausimai likosi visai nepakelti. Bet svarbesniejai klausimai, lytinti taktikos ir organizacijos, buvo perleisti per diskusijas ir priimti. Jie turi viešą svarbą iki ateinančių metų seimo.

1. Klausime apie santikius Partijos su unijoms, nutarta: Nekovoti iš principo su unijoms, žengti su joms drauge, kiek socialistų programui yra reikalinga remti darbininkų vienijimąsi; bet matant unijų klaidžius darbus, — kaip skelbimą nesikišti į politiką, — ir šelmystes jų vadovų, — neretai praktikuojamas po visą Ameriką, — skelbti tai ir kritikuoti.

2. Su klerikalais kovoti tik tada, kada jie stengsis, kaip priešininkai darbininkų judėjimo, pastoti socialistams kebliai. Ypatingos karės prieš klerikalus kaip ir prieš kunigus neskelbti, nevaryti; kariauti tik su tais, kurie aiškiai

tarnauja kapitalui ir visokiais budais prisideda prie kalimo retėzių visatinai žmonijos laisvei.

3. Lietuvos tautiškai-politiškame klausime eiti iš vien su Lietuvių Socijaldemokratų Partija.

4. Vietiniame (Amerikoje) politiškame lietuvių gyvenime solidarizuoti (eiti išvien) su Amerikonų Socijalistų Partija (Socialist Party), t. y. remti savo balsais tos Partijos pastatytus nacionališkuose ir valstijų rinkimuose kandidatus, bet medegiškuose reikaluose ir klausime varymo propagandos ir agitacijos L.S.P.A. lieka savystovė.

5. Programo apdirbimui seimas paskyrė tam tikrą komitetą, į kurį įėjo draugai: J. Šukis, S. Grybauckas, J. O. Širvydas, dr. J. Šliupas, J. Baltrušaitis.

6. Prigulinti prie lietuvių socialistų partijos negali sykiu prigulėti prie kitokių politišku, ne-socijalistiškų, partijų.

7. Kiekvienas Partijos sąnarys užsimokės po 20 centų. Kas mėnuo, iki sustiprės medegiškas Partijos padėjimas.

8. Kadangi medegiškas Partijos padėjimas iš pradžių ypač keblus, o kadangi jos organo, „Kovos“, išleidimas negali but užtekinai palaikomas dalia mėnesinio sąnarių mokesčio, tai seimas nutarė, kad draugai ant šių pirmų metų užsimokėtų po 1 dol. kaip prenumeratą „Kovos“ t. y. tik pusę jos prekės. Toliaus ta prenumerata bus nereikalinga.

9. „Kovos“ išleidinėjimą ir visų jos reikalų rėdymą Partija pasiima ant savęs. Redaktoriui ir zeceriui mokės algas. Tą viską sužinoti turi jos Centrališkas Komitetas. Redaktoriaus pareigos: 1) apdirbti literatiškoji „Kovos“ dalis; 2) rupintis atspauzdinti laikraštį ir reguliariškai jį išsiuntinėti sąnariams ir prenumerato-

gali padaryti atsiskyrusių organizacijos ir to daugelio vardu kalbėti, jeigu to daugelio nėra. — Berods, minima Gražys. (Tą pat atkartoja ir „Aušra“ savo apyskaitoje). Dalykas iš oro pagautas. Parašymas vieno kito straipsnio nedaug dar reiškia. Juk buvo minima apie jo darbą tik N1 „Draugo“, kuris tuomet buvo „jaunuomenės laikraščiu“, o ne socijaldemokratų — taigi tuomet, kuomet norėta komandieruoti užsienio lietuvių jaunuomenę. O dabar jisai esąs nebejaunuomenės laikraščiu. Galų gale pats Gražys turėjo pranešti „Draugo“ redakcijai, kad ta daugiau jo neskaitytų savo bendradarbiu ar tos „organizacijos“ sąnariu (žiur. apie tai „Draugo“ N4).

Iš mūsų Partijos niekas nėra išėjęs, nėjokia organizacija nėra jos pametus.

Apie „Draugo“ org. negirdėti Lietuvoj, jos kuopų, ratelių niekur Lietuvoj nėra, jos darbų čia kaip ir nematyti, išskyrus paskleistus kur-ne-kur lapelius.

2. Kapsukui nepatikus L.S.D.P. ir jis išėjęs. N3 „D-go“ plačiai išguldyta, kodėl tai atsitiko.

a) Nuskriaustas buvęs pats Kapsukas. Mat jisai norėjo dalyvauti redagavime „Darb. Balso“ ir abelnai drauge su kitais vesti L.S.D.P. reikalus užsienyje. Centralinis Partijos komitetas to jam nepavedė, žiūrėjo ne į kandidatų norus ir pretencijas, bet į Partijos reikalus, jos naudą ir į tai, ar tinka tasai žmogus tam darbui. Tai daro kiekvina draugija, kad pati pasiskiria sau žmones. — Kasžin kam pasakyta, buk Kapsukas *atsisakęs* nuo bendro vedimo reikalų, kadangi, kaip iš paties „D-go“ matyti ir kaip faktiškai buvo, — niekuomet ir nebuvo jų vedęs. Išėjo iš Partijos delto, kad neprileido prie bendro vedimo Partijos reikalų.

b) L. S. D. P. nuskriaudus varpiečius („demokratus“). Parodymui šito pakiša tai, ką buvo rašęs A.A. („Darbininkų Balso“ redaktorius) 1901m. ir atspauzdinęs „Vienybėj“ 1902 m. (taigi pirm 3 metų) [knygelę „Kur mūsų išganimas“]. Ir kaipo tikras didvyris, kovojąs su savo fantazijos tvariniais, teip padaro: išgalvoja kokią mislį, kurią nori kitam prikišti, paima pusę sakinio, nuo savęs prideda antrą pusę kokia tinka, ir išėina tas, ko norėjo. Jam reikia, kad būtų parašyta, jog „Varpas“ esąs carbernių laikraštis, ir tokią štuką padaro. Savo vaidentuvės produktą prikiša kitiems; nedyvai, kad lengva nuveikti savo vaidentuvės tvarinius; minėtoj knygelėj to nėra, ko nori rasti. Pagalios, jei kas iš svetur ką parašė apie demokratų, tai Partija negali atsakyti; ji atsako už tą, kas jos raštuose apgarsinta, kas priimta ant jos susivažiavimų, kas jos yra nutarta ir daroma. Daleiskim, jeigu jos organo („D. Balso“) redaktorius ir būtų rašęs ką negerą, tai ji negali atsakyti, jei tai buvo rašyta ne nuo jos vardo. Tas, rodos, visiems aišku ir suprantama.

Pagalčiau, patįs varpiečiai tylėjo: ar tai jie nematė tos baisios vietos minėtoj knygutėj, ar jos nebuvo, ar pagalčiau, teip buvo silpni, kad Kapsukas turėjo stoti už varpiečių advokatą — sunku susekti. Gana to, kad rupinas varpiečiais karščiau, negu jie patįs savim. Kuom Partija nuskriaudė varpiečius, teip ir nepasakyta.

Berods, dar yra vienas daromas, kad varpiečiai yra užgauti. Ir vis to paties A. A. žodžiai, kuris kur ten ir kuomet sulyginęs varpiečius su lenkais-demokratais. Jau čia ir be citatų apsiėjo.

c) L. S. D. P. nuskriaudus „Lenkų Socijalistų Partija“, kurios advokatu ir apginėju

stoja Kaksukas. Mat, anot Kapsuko, L.S.D.P. papildžius yra didelį nusidėjimą: norinti išgrusti lenkų socijalistus laukan, o pati viena, be lenkų, varyti darbą Lietuvoj. Nepatinka jam tai, jisai, kaip toliaus rašo įsileistų, dargi pakviestų juos Lietuvon. Tokis nusidėjimas L.S.D.P. būtų dovanotinas; bet kam nedorai kovoja su jaja, kam žemina ją lietuvių darbininkų akyse, — nerimastauja Kapsukas. — O atsitikimas toks. 1902m. Kau-ne L. S. D. Partijos (apie ką Kapsukas ne žinote nežino) buvo įrengta demonstracija. Lenkų Soc. Partija pasigyrė, jog tai jos darbas. Žinomas dalykas, L.S.D.P. negalėjo tai nutylėti, ir apskelbė tą nedorą Lenkų S. P. pasielgimą. O pirmiaus, buvo toks dalykas. Lenkų S. P. buvo apgarsinus, vardan Centr. L.S.D.P. Komiteto, buk dalis L.S.D.P. perėjus prie jų. Nebuvo užtyleta ir tas darbas — tapo apgarsintas dokumentas, jų pačių padirbtas (falsifikuotas). Tai mat, ko tie Lenkų S. P. advokatai teip ništa ant L.S.D.P.: — kad šita nurodo nedorus Lenkų S.P. pasielgimus.

Jeigu dabar santikiai tarp L.S.D.P. ir L.S.P. (P.P.S.) geresni, tai tik delto, jog pastaliejie pamatė, jog lietuviai neuzsileidžia, ir delto jie (lenkai) tokių dalykų, kaip pirmiaus, nebedaro; kitaip sakant: jie pasitaisė. Antras dalykas — reikia socijalistams, kur tik galima, išvien eiti.

Apie L.S.P. pasielgimus yra apgarsinta, bet ji tylėjo (dargi rupinos po to gyventi bičiulystėje su L.S.D.P.) — nes buvo apgarsinta teisingai; tik netyli L.S.P. advokatai.

d). Viskas būtų gerai, ne tokia dar didelė beda, nes tie dalykai buvo pirm to laiko, kuomet Kapsukas norėjo aplaiminti L.S.D.P. savo pastojimu jos sąnariu ir išvalyti iš jos visus purvus ir „necnatas“.

Didžiausia priežastis atsiradimo „skaldymosi“ Partijos į dvi dali (visa Partija — iš vienos pusės, o iš antros — Kapsukas) — tai viens nedoras žmogus, — butent, „Darbininkų Balso“ redaktorius. Jisai esąs nustojęs visokių *cnatų*. Ir kuopikčiau, kad jis visą Partiją užteršias — per jį nenorį prisidėt, prie Partijos tuli užsieniniai demokratai, jis pirmas nedorai kovojąs su lenkų socijalitais. (Tikiuosi, kad Kapsukas dabar juos pritrauks prie savęs, turės tad daugiau spėkų ir jis gali tik džiaugtis dėl redaktoriaus „necnatų“).

Paprastai yra daroma teip: jeigu ant ko užpuolama, tai nurodoma, tik tos *ypatos*, o ne kitos nusidėjimai. „Draugas“ (Kapsukas) daro atbulai: A.A. darbus (ir tai paties Kapsuko fantazijos sufabrikuotus) užverčia ant L.S.D.P. Silpnas užmetimas, bet reikia nors ką ištraukti!

Kapsukas mini apie stoką doros. Tai paprastai užsiuolimo budas pas žmones, kurie neturi užsiuolimui priežasties, ir šauksmais apie dorą prisidengti savo nuogybę. Lessingas sykį yra pasakęs: „kas tankiai kalba apie kokias doras, tai žinok, jog jisai tikrai jų neturi.“

3. Priežastimi atsiskyrimo buvo vadinas nuskriaudimas Kapsuko. Daug vietos pašvenčia savo ir, dėl kontrasto „Darbininkų Balso“ redaktoriaus ypatai, idant didesniu išrodytų. Karaliai liepdavo užiimti jų ypata visokiems samdytiems ar šunuodegiams rašytojams; didvyriai kokie rasdavo savo bijografus tarp garbintojų ir pasekėjų, o Kapsukas pats apie save rašo. Gal, saugok Dieve, visumenė nežinos apie jo skausmus, ir sielvartus, kančias perkentėtas „visumenės“ labui! Reikia ištriubyti ir pasigirti, kad jį „necnatnikas“ vadina „kudikiu“, o jis juom visai nėra.

Kad jisai, Kapsukas, turėjęs tokius ir tokius ginčus su „Darbininkų Balso“ redaktorium, lai žino visas svietas, tas parodys, jog Kapsukas ant svieta yra ir teip ir teip jisai yra pramintas. . . . —

4. Amerikos laikraščiai ne pamatė vieno dalyko, ir sunku buvo jiems matyti, nes su tuom neturi reikalų. Kapsukas pradeda garsinti tokius dalykus, kurie niekeno nėra garsinami. Nedarė to nė „Varpas“, nė „Tėvynės Sargas“. Garsina tą, ką patyrė. Nurodo, kiek žmonių užsiima L.S.D.P. reikalais užsienyje, nuo kokio laiko, nurodo ne kaip pasirašo. Žandarams duodama pėdsakas, kur reikia sekoti ir uostyti. — Teip tai įnirtimas ir neapykanta aptemdo protą, jog nebežino, nė ką daryti: viskas apšmeižimui tinka.

5. Visą laiką minėjau apie Kapsuką, nes pats „Draugas“ yra teip neatsargus, jog vis mini jį vieną ir jam padarytas skriaudas, ir kad Kapsukas vadinamas kudikėliu. Ne mano kaltė, jog jis pats išsiduoda.

Dabar pereinu prie užsipuolimo ant L. S. D. P.

1. „Lietuvoj“ N11 Kapsukas rašydamas apie Rygą sako, jog L.S.D.P. rodos nė vieno atsišaukimo nebuvo. O tuom tarpu išleista buvo į 15 įvairių atsišaukimų. — Kiekvienas pasakys: Jeigu nežinai, kas dedas, tai nerašyk už tai niekas nieko nesakys; niekas nereikalauja, kad butumei visai žinančiu. Dėlto, kad L.S.D.P. veikia Rygoj, kliuvo ir Rygos darbininkams, kad tamsūs. Yra visokių žmonių tenai. Tarp užmuštųjų ir sužeistųjų buvo teipogi ir lietuviai. — Kapsukas nežino, kas dedas Rygoj, o rašo.

2. Kapsukas nenori, kad L.S.D.P. veiktų Lietuvoj, todėl ir sako, kad jeigu darbininkai ir streikavo Kaune ir Vilniuj, tai tik reikia pasakyti

ačiu žydams ir lenkams. Ir čia neapykanta šneka lenkų socialistų advokato lupomis: fantazija užima žinojimo vieta. Apie Vilnių galiu pasakyti šitą: laike streiko aprokuota, prie kokios partijos linksta darbininkai. Ant lenkų išpuldavo po 15 rub., o ant lietuvių — 50 rublių. Patįs darbininkai, nesiklausę Kapsuko, pasisakė kuom esą. Žinią tą Kapsukas ras „Bundo Lape-liuose“, taigi ne iš L. S. D. P. šaltinių paeina. — Žydai tarp lietuvių darbininkų neveikė ir neveikia.

3. Užmetama, kad visas darbas — atsišaukimai ir lapeliai. Gal buti negerai supratau Kapsuką: jis sako, kad mes negalime kuomi kitu pasigirti („L.“ N11). Galejo tai pasakyti vardan „Draugo“. Su tuom pilnai sutinku, nes čia teisybę pasakė. Gerai, kad prisipažino. Nes čia pat jisai nurodė apie demonstraciją Šiauliuose, L.S.D.P. įtaisyta.

Apie L.S.D.P. darbus galiu nurodyti ką kitą. Išleidžiama lapeliai, knygelės, bet vis tai įrankis agitacijai ir organizacijai. Vaisiai darbo apsireiškė streikuose, demonstracijose. Sunku berods Kapsukui viską, kas dedas su L.S.D.P., žinoti. Iš musiškių niekas nepraneša jam, o teip iš kur bežinos? Taigi lai kitą sykį rašydamas apie judėjimą Lietuvoje apeina ištole L.S.D.P. nes bematant nuklumpė melų baloje. Tik nesuprantama, kuom kalti „Lietuvos“ skaitytojai, kad juos teip klaidina. . . .

Tikiuosi, kad toliaus neprisieis teip daug užsiinti visokiais atitaisymais ir aiškėjimais.

4. V. 05. J. L.

Mēs ir mūsų vadovai.

Į kur mēs neželgsime, į kur mēs nesusirinksimė, vis pasiskundimai! Laikraščiai skundžiasi ant mūsų tamsumo, ant tingėjimo skaityti pamoinan-

čius straipsnius; ant kokio susirinkimo užkvies kalbėtoją, tas ir nurodo, mūsų skurdą bei vargus kylant iš tamsybės. Čia turi pripažinti abiem teisybę. Ant galo abudu viršminėti mokiniojai rodo kelią, kaip iš to išigelbėt, beje, lygiai ir iš po despotiškos valdžios, butų, rodosi, labai gerai, jeigu nebutų kliučių iš pusės mūsų dvasiškų vadovų, kurie prilaiko mus prie vargų ir už savo tyronus liepia melstis. Teip pramintais takais, veik visi mūsų vadovai (arba dyseliai) ir eina.

Štai po plyšimui Susivienijimo iškart klerai pataikė užgiedoti, kad tai — paukščių Susivienijimas. Ta melodija patiko dabartiniam S.L.A. kasieriui ir kaip čia reikia pasirodyt, reikia atsizymėt tame reikale ir lyg Nikolajus I Puškinui eiles rašyt, pasidrašino padovanot rymionams visą S. L. A. turtą, o provą sumaišyt. Tareila tuoj išleido savo encikliką uždraudamas šaukti susirinkimus, — o vis tai darosi liuosybės šalyj, vis nekaltos organizacijos vadovai, — o p. sekretorius skubina laiškus siuntinėt, kviesdamas laikytis vienos partijos. . . . Žut-but! Tėvynės M. D. viršininkai ir pasirijo nesilikti užpakalyje S. L. A. viršininkų. Tuojaus vadovas, kad ne po jo norui nutiko balsavimas — neišleisti knygutę dro Šl. parašytą angliškai — pervarė antru kartu (bit po semu!). Kasierius gavęs \$400.00 iš tullos organizacijos atspausdint knygą už tuos pinigus, nesiskubina pakvita-vot per organą T. M. D., bet rašo į *Moskvą*, iš kur siuntėjas laišką pirma gauna, negu nuo kasieriaus kvitą. Tą patį atlieka ir sekretorius T. M. D. jeigu ateina nuo baliaus šapelijų kokių, per gerus žmones sugraibytų, tai rašo per pusę metų ant ko skirti: ar mokslaeiviams? norint siunčiant buvo parašyta, kad T. M. D., o ne mokslaeiviams, nes tiems

skyrium ir į tam tikrą vietą kartu tapo nusiūsta.

Negalima suprasti, delko vadovai arba viršininkai teip elgiasi. Rodos vertėtų suprasti, koks tai yra sunkus darbas, ypač iš organizacijos iškaulyti didesnį pinigėlių ant apšvietimo, arba kitokių tautiškų reikalų; reikia kitą kartą keliems be pasilsio dirbti daug laiko, arba norint kuopelę surišti vienos ar kitos tautiškos organizacijos teippat reikia triusti ilgą laiką, o mūsų vadovai, to didžiojo vežimo dyseliai, elgdamiesi cariškai atima norą ir energiją toliaus ką veikti ir dar širdį užduoda. *Nevadovas.*

Mainu darbininkai turi dabotis.

Operatoriai tik tyko, kad suardyti uniją, ir teip padarys, jei tik jie valios.

Gal nevieną mainų darbininką suviliojo kalbos, kurias tankiai girdi, buk sutarimas su Unijos mainų distriktais pasibaigs ateinančiam kovo mėn., tai operatoriai iš gerumo širdies duosią šiokius tokius palengvinimus, geresnę mokesčių ir tt.

Tam teip neišmintinga klausyti, kaip tam, kad jie atiduos kasyklas savo darbininkams, sakydami: „Štai, imkite jas mēs esame gana turtingi, dabar jūs pastokite turtingi“. Tiems, kurie nežinote, ir jie tankiausia neseniai yra atėję, mēs pasakysime, kad operatoriai dar niekad nepakėlė mokesčių, jei mainierių Unija neprivertė jų tą padaryti. Jie neišsivadės nė dabar savo senoviško papročio. Jie daug ką žada, tikėdamiesi, kad glostydami darbininkus jie pripratys juos nemokėti į Uniją, apleisti organizaciją, ir nesirupinti apie gavimą naujų sąnarių. Jei darbininkai padarytų teip ir susilpnintų savo organizaciją, jie pamatys, kad atėjus laikui atnaujinti sutartį

operatoriai arba visai atsisakys nuo sutarties, arba pasiūlys sutartį su numazinta mokesčia. Ar mainieriai nori to? Mums nėra reikalo laukti atsakymo.

Šitie sutarimai, kad jie yra, didesnėje dalyje Unijos distriktų užsibaigia ateinančiam kov mėn. Dėlto mainierių Unija privalo teip tvirtai stovėti, kad galėtų pareikalauti padidintos mokesties ir geresnių darbo išlygų. Jei visi pareikalau ir Unija bus tvirta, operatoriai negalės atsisakyti. Jei jie matys, kad Unija yra silpna, kad žmonės nėra jai ištikimi, tada jie ištikro visi susivienyję stengsis visai panaikinti Uniją ir visos šalies darbininkus privers priimti nužemintą mokesť. Tas tai ir yra nuò ko angliakasiai turi dabotis, ir tik vienas kelias nuo to išsigelbėti yra laikyti Uniją stipria ir padaryti dar stipresne, užsimokėti savo mokesťis, gauti naujų sanarių, rupintis daugiau apie Uniją ir parodyti operatoriams, kad netik turtingi ir galingi žmonės gali susivienyti ir kariauti išvien, bet ir angliakasiai gali sudaryti didelę armiją ir darbuotis išvien dėl visuomenės labo.

Distriktuose, kur nėra Unijos, dalykai visai kiteip stovi. Ten operatoriai turi visą galybę ir mainierio balsas protestuojant yra silpnas. Ten operatorius pats paskiria mokesť, kokia jam geriau patinka, ir visai nereikia du kartu minėti, kad atimti, kad ji yra mažesnė, kaip distriktuose, kur yra Unija. Tuose distriktuose žmonės dirba už tiek, kiek jie gali gauti ir bijo daugiau prašyti iš baimės, kad visai netektų darbo. Jiems tik biskį geriau, kaip baltiems vergams, nes kasgi yra verguvs, jei ne stoka liuosybės, o mainieriai, kurie nėra susiorganizavę, nėra liuosi.

Unijos viršininkai darbuojasi, ką jie tik gali, dėl tų neprigulinčių prie Unijos distriktų. Jie dabar darbuojasi vidu-

rinėje Pensylvanijoje ir Pittsburgo distrikte, kur darbininkai, daug nukentėję dėl mažų uzdarbių ir blogų darbo išlygų, dabar rodo norą organizuotis ir naudotis iš savo darbo vaisių. Bet tų distriktų žmonės turi padėti organizatoriams, jei nori, kad būtų pasekmė. Kiekvienas žmogus, kurs nori, kad jo mokesťis būtų pakelta ir darbo adynos sutrumpintos, turi pats pastoti organizatorium. Jis gali turėti giminių, kurie dirba kasyklose. Jis privalo prikalbinti juos prie Unijos. Jis turi prikalbinti savo draugus. Jei ketvirta dalis distrikto žmonių stotų į darbą, ragintų prie unijos kitus, unija jau būtų pilna, pirma, ne kaip jie apsižiurėtų, kad jie pradėjo organizuoti.

Tylėk, Širdie!

(Iš lenkiško).

Uzdanga nusileido. Rankų plojimai nutilo, publika iš vaikščiojo ir dainininkė sugrįžo namon. Šiandien ji lošė karalienės draugę, o ryto atlaikys rolę kunigaikštienės su didele ir puikia apylinka damių pažių, tarnų.

Šita teatrinė kunigaikštienė, numetus nuo savęs šilkus ir aksomus ir nuprausus nuo veido raudonį — varginga motina ir pati tokio pat vargingo artisto. Laimės namuose nėra; sunkus vargas, skurdas teip ir spogso iš kiekvieno kampo, o kudikis niekad neišgyja. O čia reikia mokėtis rolės, dainuoti, kraipytis ir patikti publikai.

Pats akompanuoja, pritaria su partapijonais, — o pati dainuoja kokią linksmą ariją, ir juodviejų gymiai turi but linksmi.

Ji dainuoja ir nerimastingai dirstelia ant verkiančio kudikio, o pati laikosi nuo smarkaus kosulio.

Bet už tai ryto, blizgančiais

rubais, ji loš komišką, linksmą kunigaikštienės rolę, net šokinės ant scenos ir gers šampaną.

Ir štai pats grajija orkestroje, o ji ant scenos, ir juodu užklaustinai dirstelia viens ant kito.

— Kas dabar darosi su mūsų kudikiu?

Bet toj pačioj akimirkoj vyriškis su išgasciu nuleidžia akis. Juk mislis apie kudikį gali užšaldyti pačios balsą ir iššaukti neteisingą gaidą. Viešpatie! tatau juos prapuldytų! duoną atimtų!

— Taigi tylėk, širdie! — prisako sau tėvas; tylėk, širdie! — prisako sau motina — ir juodu puikiai lošia.

Isz visur.

Pirogovo gydytojų draugystė gavo nuo vidaus dalykų ministerijos oficiališką žinią, kad jos prašymas leisti vartoti publiškuose knygynuose knygą vardu: „Kuniškės bausmės Maskolijoje dabartiniame laike“ yra atmetas. Mat ir valdžios leista knygą negalima žmonėms rodyt!

Keli mėnesiai atgal kasykloje Premier Transvaaliuj (pjetinėje Afrikoj) rado didžiausią ant svieto deimantą „Culliman“, sveriantį 3032 karatų. Dabar jį atvežė į Londoną. Jis apsaugotas keliose draugystėse ant sumos pusė milijono svarų sterlingų (2½ mil. dol.). Kelionėje jį saugojo beveik teip, kaip maskolių carą... O kada atvežė į Londoną, tai kruva policijantų tuojaus apsiautė draugovės Premier valdininką, kurs nešė tą brangumyną juodam skurynyj krepšiuokj. Vaziuojant jam vienas policijantas sėdėjo šalia, o kiti aplink karietą sekė. Tą deimantą padėjo į banką „South Africa Standard Bank“ nesudegamoj kasoj, apstatytoj sargais.

Vokiečių ciesorius Vilhelmas į savo kareivių viršininkus Strassburge, teip išsitarė apie maskolių nepasisekimą pas Mukdeną: „Maskolių armija, ką kovojo pas Mukdeną, buvo patrempa iš priezasties nedorumo ir girtybės. Tik tai tokiu budu galima išaiškinti jos prazutį ties Mukdeno. Kadangi Maskolija pasirodė persilpna prieš geltonąjį pavojų, tai gali kilti aplinkybės, priverčiančios Vokietiją veikti priešais tą pavojų. Todėl aficerai ir kareiviai privalo praleisti savo valandas teip, kad nepasiduot nedorybėms ir girtuokliavimui“. Mat tas žmogus, lyg misijonorius, rodija pamest nedorybes rengiantės įtaisyt didžiausią nedorybę, t. y. karę...

Maskolijos vidaus dalykų ministeris, Bulyginas, geriau moka apsisaugot nuo bombų, negu užmuštasis Plevė. Jis laiko ant kiemo 12 karietų vienaip aptaisytų, su vienokiais arkliais, su vienokiais furmonais ir su vienokiais botagais... Kada ministeriui reikia kur vaziuot, tai visa 12 karietų sykiu išleikia iš kiemo ir pasisklaido į visas šalis. Teip mat sumaišo teroristams pėdas, bet tai tik iki laikui...

O caras, beje, savo apsaugojimui gavo nuo vokiečių du mokytus šunis, kaip rašė „Frankfurter Ztg“.

Varšavoj ir kai-kur apygardeje žmonės liauja rukę ir gerę. Bet tai daro ne dėl blaivystės, o tik dėlto, kad valdžiai kasa susilpnėtų! Kaip rašo „Pravo“, Varšavoj tankiai girdėt ant ulyčios: „mesk popierosą! o kad ne tai“... Kas zin ar tai tik nenudavimas Lombardiečių (Valakuose), kurie ir tokiu budu (drauzdami rukyt) boikotavo Austrijos valdžią 1878 m. ir iš to užsidegė pirmoji 2 d. vasariaus Mileno mieste revoliucija...

Lietuviu tauta

senoveje ir sziadien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

ANTRAS TOMAS.

(Tęsa.)

Jau saulei leidziantiesi Volkvinas pasikvietė geriausius ricierius Kardininkų ir kryžininkų, zokono vėliava plevėsavo prie jo šono; su tais jis šoko ant vidurio Lietuvių eilės, kad padaryti spragą, ir tokiu budu Lietuvius sunetvarkinti. Bet Lietuvių buožės nusmogė Volkviną ir 48 jo ricierių, šventoji vėliava puolė, ir Lietuviai akimirkoje atrėmė antrą eilę antsikrušančių krikščionių. Visa krikščionių kariumenė ėmė siubuoti, užpakalyje pasikėlė debesys dulkių. Lietuviai tad visi šoko į priešakį, raiteliai sparnus apsiautė, ir baisi skerdynė pasidarė. Grovas Dannenberg, Theoderikis v. Haseldorf ir daug kitų vadų krito. Krikščionys šoko bėgti. Lietuviai, lėg nenuilę nuo imtynių, smurčiai vejasi: ginklai jų atbuko ir lužo, bet užsidegimas nesimazino; medžius iš šaknių išsirovė, arba su sausomis šakomis jie kapojo neprietelius; nė girės, nė bekelės, nė naktis nesulaikė smarkaus vaikymo. Todėl tik maža dalelė krikščionių tesigavo į Uždauguvį.

Visa Europa nustebo; Vidzemiai krikščionis paėmė didelę baimę: jiems Ringaudo kareiviai išrodė lyg milžnai. Europai gi Lietuviai pasirodė esą tauta, galinčia įgyti garbę, jeigu turi gerą ir išmintingą vadovą. Ringaudas pats nepieškojo už kariavimų; todėl jis neantpuolė ant sugverusio Vidzemiai kurs gelbėjosi susidedamas į kruvą su vokiečių zokonu Prusuose 1237 m., ant suskilusios ir besivaidijančios Lenkijos, nė gi ant susilpusios Rusijos: jam rūpėjo pagerinti savo viešpatystę ir aspergėti ją nuo užsienių.

Tuomi tarpu Dzingischanas buvo 1227 m. miręs; jo sunus Oktai, užkariavęs Kyniją, pasiuntė savo broleivai Batyją su 300 000 žmonių, kad pamuštų svieta vakaruose. Pabaigoje 1229 m. Batyj atkako ant kairio kranto vidutinės Volgos, ir teiravosi apie šalis, gulinčias kitoj Volgos pusėj. Tad 1237 m. rudenį jis sunaikino privolginius Bulgarus, ir perėjęs per Volgą įsiveržė į žemes Riazaniaus kunigaikštystės. Rusų kniaziai susirinko į abazą, kur atėjo siuntiniai Totorių — sena burtininkė su dviem pagonų kunigais, ir reikalavo arba pasidavimo ir mokėjimo Chanui 10 dalies įėmimų, arba tegul bus karė ir pustyjimas. Reikalavimas tapė su paniekinimu atmestas, ir kniaziai Rusų nutarė pasiduoti po vada Jurgio, kunigaikščio Vladimiro, kurs vienok atsiskyrė su savo spēkomis, ir todėl koznas kiazius turėjo pats vienas gintiesi. Tad gaisro Rusų kariumenės mušiuose, puolė miestai, krikščionys plūkojo kraujuose, cerkvės suardytos klaksojo. Mongolai visur tik mirtį ir pustyjimus platino, nieko nesigailėdami. Rusijai kraujuose paplūkus, Batyj artinosi prie Novgorodo, ir kovo š. d. 1238 m. įimtas tapė Torzok, kaip nelukėtai Batyj Mongolus atšaukė ant apgulimo Kozielsko, kur užsidaręs gynėsi mažametis Černygovo kunigaikštis Vosylius. Miestą paskandinęs upėse kraujų, Batyj traukė į Polovcų šalį, į stepus tarp Dono ir Volgos. Rusija ant kairiojo kranto Dniepro gulėjo po jo kojų.

Ringaudas turėjo du sunus: Erdivilą, didį karėvį, ir Mindaugą, pagarsėjusį save nelaimėmis. Erdivilas turėjo ginti ru-

bežius rytuose ir šiaurėje, jis užkariavo Baltąją arba Kryvičių Rusiją, Polocką, Vytebską, Oršą, Smolenską. 1239 m. Totoriams antėjus, jis buvo tėvo atstovu Smolenske, ir todėl Smolenskas su Sievieru nemokėjo Batyjui duonio, mokamo iš Rusijos. Tad Jaroslavas Vsevolodavyčius, naujas Rusijos didis kniazius, ar liepiant Batyjui, ar dėl grobio, teip apsukriai pasielgė su pagelba trijų Smolensko bajorų iš šeimos Voinų, jog pirma, negu Erdivilas spējo gauti pagelbą, miestas tapė pagrobtas ir jis pats apkalintas, nors tur-but išsipirko iš nelaisvės.

Teip gi Rostislavas Michailovyčius, kniazius Galičiaus, mėgino atimti nuo Lietuvių pietinę Rusiją, ir todėl susidėjęs su Turovo ir Lucko tuntais, keliavo į Paniamunes, nors toji kelionė regimai nenusisekė. Prieg tam Danielius, Volynijos kniazius tuomet paglemžė Galičiaus miestą su kunigaikštyste, žmonėms iš geros dėkos pasiduodant.

Veikiai potam Ringaudas mirė, 1240 m., palikinas valdžią sunams: *Erdivilas* viešpatavo privilijinėje Lietuvoje ir gyveno Naujapyleje, o Mindaugas valdymieravo Peluzajoje ir Rusų šalyse. Tačiau abudu broliu gyveno sutartyje, nė vienas neivadino didžiu kunigaikščiu ir regis Erdivilas užsiėmė daugiau karionėmis, kuomet Mindaugas civyliška tvarka.

Danielius, kunigaikštis Volynijos, įgyjęs Galičių nuo kniazių, iš namų Černygoviškių, velyjo su Lietuva susiderinti, viena kad Lenkai gundė Jatvius ir Lietuvius prieš jį, o antra Totoriai, apvaldę Rusiją, galėjo ir jo šalį prislėgti. Anot chronikų, visos šalys Lietuvos dalyvavo sueimėje sprendžiant apie amžiną sątaiką su Danieliumi; susitaikius pasirašė Erdivilas, Mindaugas ir vyresni ponai Lietuvos bei Žemaitijos¹⁾. Danielius vedė už pačią seserį liet. kunigaikščių, nors jos vardo nežinome.

Vasarą 1240 m. Batyj su kariumene perėjo per Dnieprą ir prispaudė Kijevą apgulimu; galiaus po ilgo gynimosi, miestas tapė suardytas ir supustytas. Daugelis bajorų bėgo tad į Vengriją, Lenkiją ir Lietuvą. Dabar Batyj pasiuntė vieną savo tuntą ant Volynijos, o kitą ant Červieniškės Rusijos. Suardė drutus miestus: Ladyžyn, Vladimirą, Galičių, Kamieniec, Brasčius, Mielniką, Drohičyną; vienas Kšemieniec temokėjo apsiginti. Jau Batyj manęs atpulti Turovą, Pinską, Slonimą, Vilkaviškį ir Garteną, ir potam Lietuvon įsiveržti, bet Kyjevov bajoras Dymitras pataręs esąs Batyjui per Karpatus užpulti ant Vengrijos.

Kad 1240 m. Lietuviai nesiliovė antpuldinėję Novgorodo žemes, miestas turėjo parsikviesti Aleksandrą Nėviškį, kuris kad pribuvęs į Novgorodą veikiai pergalejo vokiečius, tuomi sulaukė ir grobimus lietuviškų vadų.

Batyj pats traukdamas prieš Vengriją, 1240 m. pasiuntė vadus Baidarą ir Kaidaną įgrobti Lenkiją. Tie nuo Drohičyno ir Mielniko pasikreipė į šiaurę. Kaidanas nupustyjo Garteną, Naujapylę, Slonimą; kitas tuntas į plėnį pavertė Lucką ir Pinską. Garteno kunigaikštis Jurgis Gliebavyčius krito tėviškę begindamas. Visą šalį tarp Bugo ir Lietuvos Kaidanas nungė 1240-41 m.; atėjus pavasariui, Kaidanas per Brasčius

1) Tarp rimtesnių yra paminėti: Živibundas, Doviatas, Daušprunžis, Mindovė vadinamas čion broliu Doviato, Žemaitijos Erdivilas, Vykentis, Kintibadis, Vnibudis, Budvilas, Vjšlėga (sunus Vyžėjo) ir Visimuntas.

susivienijo su Baidaru ir ėmė engti Lenkiją net iki Krokavai. Tad Kryvičių šalys tarp Niamuno ir Bugo aptuštėjusios mielai pasidavė Lietuvai, kuri galėjo apginti nuo Totorių ir jų baskakų. Tai-gi Lietuvos kunigaikščiai, iš griuvusių atstatė Naujapylę, Sloinmą, Brasčius, Vilkaviškį, Garteną, ten pasodino įgultines ir visa Juodoji Rusija Lietuvai prigulėjo. Žmonės iš girių pradėjo grįžti Lietuvių globos jėškodami. Pats Erdivilas apsigyveno Novogrodke.

Kad Lietuva išgijo Totorių baskakus, tai veikiai Totorių kariumenė, po vada Šeibako, Batyjaus brolio, per Volyniją ėjo atsikeršyti. Lietuviai traukėsi atgal nuo Brasčių ir Vilkaviškio, idant sudrutinti Slonimą; bet Totoriai sugriovė ir sudrutinę Naujapylę, gulo ant Slonimo, ir Lietuviai nesiveda mi apginti nudeginę savo medinę pylį, traukė į Garteną; ant kairės pusės Niamuno, apyruobėse Lumno, Lietuviai pralošė mušį. Tad Erdivilas per daugias bruzdziai kako gelbėti veiklumą Paniauninėse, ir duoti paramą pas Lumną sumuštiems, spaudžiamiems prie Dzitvos ir Pėlasos upių, ir su kariumene susivienijo ateidamas nuo Garteno. Ant lygumų, Lidos pavieta, ant Šeibaklaukio 1242 m. ištiko į mušį. Čion Totoriai į plėnis sumušti, neteko didelės daugybės savo žmonių. Šeibakas traukėsi atgal, o Erdivilas vyjosi, ir antras mušis įvyko aplinkėse Ratno Volynijoje, kur Lietuviai rods laimėjo mušį, bet neteko Erdivilo, kurs nuo žaisdos, į blauzdą su užnuodinta vilyčia padarytos, veikiai pasimirė. Tačiau Totoriai tapė iš lietuviškosios Rusijos išvyti, turtai Šeibako atimti ir drūtvietais iš naujo atitaisytos. Idant tas savo valdynes nuo Totorių apginti, Lietuviai savo kariumenes siuntinėjo į Volyniją ir ten tankiai turėjo imtynes tai su Rusiniais, tai su Totoriais.

„Tos imtynės su Totoriais—rašo Kraševskis—sulaikė tolesnius jų užpuldinėjimus vakarų linkon, o Lietuvai gal-but kalta Europa, kad ant josios nepaspilė su naikinimu. Kas žino, kur būtų atsidurusios Džingischano ordos, jeigu jų išdidumas ir landumas būtų visur teip lengvas kaip Rusijoje laimėję pergales; jeigu nebūtų laimėję lemusi drąsiems Lietuvos kareiviams, kurie patys skubinosi priešakyn remžtiesi ir pergalėjo nepergalėtuosius!“

Sunus Ringaudo, *Mindovė* arba *Mindaugas* (1242–1263) įkurė savo sostapylę Naujapylėje, kur—anot metraščių—jau 1235 m. jis turėjęs yra pažymias spēkas, teip jog Danyla Romanavyčius Galičiskis stengėsi su juomi susiderinti prieš Mozurijos kunigaikštį Konradą. Naujapylėje sėdėdamas, Mindovė stengėsi suvienyti po savo valdzia skrytis visos Krivičių žemes ir tokiu budu sau įkurti plačią viešpatystę. Anot Rusų metraščių pasakojimo apie Danylos keliones 1252–3 m., regimai prie Lietuvos tūomet priklausė miestai—Vilkaviškis, Sloinimas, Zditovas ir Gartinai, ir Pinsko kunigaikščiai pripažino viršesnybę Mindovės. Dar ankėčiau, Erdivilo sunus, o brole-vaikiai Mindaugo, po tojo pakraipa, įsidrutino *Tautivilas* su kareiviu Vykantu Polocke, *Arvydis* arba *Daumantas*, budamas Oršoje, turėjo sergėti Vytebsko ir Smolensko žemes, o trečias—seserėnas Trainatis sergėjo rybas Lietuvos nuo Pagirių, Mozurijos ir Prusų. Jau anksti, rodos, jie pametė stabmeldystę, o idant drūčiau su Rusija susijungti, priėmė rytiečių krikščionių krikštą, iš ko rasi Mindaugas ir nekantantas buvo. Įgaudamas Rusijos žemes, Mindovė palengva priglaudė teipgi atskiras smulkesnes Lietuvos valdynes; tarp kitų, kuni-

gaikščiai Chvalas ir Širvydis Ruškevyčiai 1258 m., liepiant Mindovėi, traukia pustyti Lucko žemes.

1243 m. Mindaugas talkininkavo Prusams prieš kryževius: Trainatis, susivienijęs su Sudaujais, turėjo į 30.000 žmonių, kuriuos paskaidęs ant trijų tuntų, nupustyjo Mozuriją, Kelmų žemę ir Pamežaniją. Kitas Lietuvių tuntas ėjo į tulką Konradui, Mozurijos kunigaikščiui, prieš Boleslavą Krokaviškį ir susidėję su Jatviais, atsidurė pas Sandomierių, kur, apleisti, tapė sumušti, nes Konradas pasitraukė ginti Plocką, užgultą per Prusus. Vis-gi Lietuviai, gelbėdami Prusams, Šventapelkiui ir Konradui, atlosė toje karėje nemenką rolę. Ypač Prusuose atsidurė Lietuviai už azero Reusin ir upės Ošos, kur ant lygumų kryževių maršalkos ir veik visi riteriai galvas paguldė.

Ir 1246 m. Lietuviai drauge su Konrdsu ištraukė į Lenkiją, pas Jarošyną, kur gelbėjo sumušti Boleslavą su Krokuvėnais ir Sandomierėnais. Kad 1247 m. Konradas pasimirė, tai Lietuviai vieni, po vada Lengvenio, pustijo Mielnykų valsčius, nors grįžtant su grobiais reikėjo skubėtis, nes Danielius ir Vosylius Volyniškiei tykojo ir mušyje patį Lengvenį raugotine sužeidė.

Su Rusija menkiaus sekėsi. 1246 m. Lietuviai siautė pas Torzką ir Novgorodą; grįžtančius vyjosi Aleksandras Neriskis su Jaroslavu Torzokiškiu ir pas Toropčą atėmė grobius; bebėgdama kariumenė išsisklaidė ir sunaikinta tapė.

Tulas Aitvenis per Pripetę įsigriovęs į Rusiją, naikino aplinkes Peresopnicos. Tuom laik kniaziai Volynijos Danielius ir Vosylius ištraukę buvo prieš Pinską, bet įgultinė juos atmušė, ir Vosylius talkininkai, Totoriai, tapė Lietuvių pergalėti.

1247 m. Pleskavėnai atima grobius nuo grįžtančių Lietuvų. 1248 m. su didesne spēka Lietuviai atkako pas Proivą, kur pragaišo Moskvos kniazius Mikolas. Kitą užpuolimą Aleksandras Neviškis atkirto pas Zubcevo.

Tose kelionėse nerandame minėtą vardą Mindovės. Už tai 1248 m. jis vedė 30.000 vyrų. Lietuvių ir Kuršių, prieš Ampotės pylį Vidzemyje, kuomet Vidzemo mistras su maršalku Bervardu laukė pasislėpę netolymose giriose. Kad Lietuviai apgulė pylį, pasalunai apniko abazą, ir Lietuviai, suspausti iš dviejų pusių, kovoje neteko 1.600 kareivių.

1249 m. pietinių Rusų kunigaikščiai Danielius ir Vosylius užsiundė ant kylančios Lietuvos Totorius. Kad Lietuviai anų paslus su gėda išvyjo, veikiai Totorių vadas Balaklai užgulė su didele kariumene, tačiau tapė smurčiai sumuštas pas Kaidanovo, kur ir pats galą gavo. Tad 1250 m. sunus Balaklajo, Kurdas, paantrino ant Lietuvos užpuolimą, bet ir dabar Lietuviai, vedami Trainačio, užgulė ant Totorių tabaro pas Okoniovkos upę ir gaujas barbarų atmušė atgal. Ar-gi tad stebėtina, kad nuo Polocko iki Smolenskui, Pinskui, Brasčiams ir Gartinai, Rusai su paslanka pasidavinėjo Lietuvai, po kurios valdzia nė jų kalba nė religija, nė tiesos nė tautysta nebuvo tramdomos; dar priešingai, į Lietuvą ėmė sklisti rusiškas raštas, tikyba, pramonė. Kad Batyj buvo Kijevą suardęs, iš nuvergtos per Totorius Rusijos į Lietuvą persikraustė nemenkas skaitlius apšviestiesniųjų Rusų, ir Lietuvoje gyvenimas plaukė paakiui, šviesa platinosi, pirklyba pastojo pelningesnė, kariumenė pasidaugino ir įgyjo geresnius ginklus.

(Toliaus bus.)

Morganas pasisiulė popiežiui, kad tas pavestų jam valdyti Vatikano pinigus. Blogas stovis Vatikano finansų priguļis nuo to, kad jie pavesti Rotšildui, kuris moka tik 2% Morganasgi galėsias umu laiku padiditi, sudėjęs į Amerikos pramonę. Sako, jog popiežiui patiko propozicija, tik dar nėra pagarsinta. Ką Morganas yra gabus finansierius, nėra abejonės, bet gabumas jo apverstas ant to, kad iškraustyt svetimus kišnius, o prisipildyt savo.

Columbus, O. Ant geležinkelio Hocking Valley vienoje lokomotyvojo truko katilas (cilinderis) ir užmušė 6 darbininkus prie to čirbusius. Eksplozija buvo didelė: 200 pėdų aplinkui išnejo lokomotyvos šmotelius.

Į Paryžių atvažiavo 12 mas kokiškų kazokų savoms mandieroms. Paryžiečiai mislydami, kad jie sugrįžta iš mušio, norėjo juos priimt su didele pagarbe, kaip didvyrius. Bet pasirodė, kad jie tyčia pabėgo, kad nereiktų traukt Mandžurijon. Dabar jie čia nor pastot į užsienio ligiją Afrikoje.

Nuo sausio mėnesio š.m. iki dabar New Yorke iš priezasties automobilių buvo 793 nelaimingi a sitikimai su žmonėmis; tame 62 ypatos yra užmuštos ir 70 likę ant viso amžiaus „Dievo numylėtai“.

Pasirodė, kad maskolių policija yra visogalinti, nes su stabdo net žemės drebėjimą... „Pridniepr Krai“ paduoda ištrauką iš vieno antstolio raporto ispraunykni:

„Vakar dieną man pavestoj skirtyje buvo pasergėta žemės drebėjimas, bet policijos priemonėmis tapo greitai pertraukta“....

Susirinkimai.

S. L. A. 35 kuopa laikys 4 dieną Berzelio ant 3-jų po piet po N5S Public Square. Užprašom pribut ant minėto susirinkimo bus nuo seimo pasiuntinis pargrįžęs. Ant galo bus L. S. P. A. 9-tos kuopos susirinkimas. Komitetas.

Adrisal

Centr. Revoliucijos Seipėjų Komiteto:

1. Dr. A. Bacevyčius, pirmsėdis
187 Ferry str. Newark, N. J.
2. J. O. Širvydas, sekretorius
412 Siegel str. Philadelphia, Pa.
3. Dr. J. Šliupas, kasierius
328 Federal str. Philadelphia, Pa.

Patarėjai: 1. J. Naujokas
Madison Square, Box 157
New York, N. Y.

2. J. Baltrušaitis,
224 E. Main str. Plymouth, Pa.

Aukos revoliucijos reikalams.

Iš Brooklyn, N. Y. D-stė S. Lietuvių \$3.00; A. Jankauskas 1.00; O. Lukaševyčiūtė 50c.; S. Lukaševyčia 1.00; B. Lukaševyčiūtė 25c.; S. Lukaševyčia 15; J. Lukaševyčiūtė 50c.; J. Vaivada 50c.; A. Brazdaitis 25; D. Kovas 25; V. Zaremba 25; F. Jovaišas 50; Ona Amaliūtė 25; F. Vaivadiūtė 50; P. Starkus 10; J. Zemaitis 20; A. Gutowska 10c; St. Stadalavyčia 20c. Iš viso \$9.60
Buvo \$157.49

Iš viso yra \$167.09

Farmos!

Farmos! Lietuviai, kurie turite kiek kapitoto ir norite pirkti savas farmas čia pat New York'o pteite, kur žemė gera, išdirbta ir su budinkais, yra dabar mano rankose ir norėčia kad tik lietuviams papuļtų; jau čia keli lietuvių tni savo farmas; prekė pigi ir duodasi ant išmokėjimo.

Cia gaspadoriai pelno su apvyniais, pienu, sviestu, kiaušiniams ir t.t.

Katrie norite dasizinti apie prekę ir didumą farmų, tai prašau rašyti pas mane lietuviškai, lenkiškai, ruskai, angliškai arba latviškai, o gausite atsakymą. Prašau įdėti uz 2 c. markę dėl atsakymo.

Ge Kleek, Poolville, N. Y.

„Vienybės“ redakciją telefonas (PEOPLE'S telephone) 7145.

Scalp Specialist.

NAUJAUSIAI IŠRASTOS MEDICINOS: Naujausi mūsų vaistai yra pasekmingiausi, gydo daugybę ligų. Plaukus tikrai ataugina, slinkimą, pleiskaną, papuļkus ir daugel kitų ligų su naujaisiu budu Radikal gylymas. [Laboratory: 313 Bedford ave.] Parašykite pas: **Prof. J. M. Brundza.** New York & Brooklyn.

Pasarga sergantiems vyrams.

Visi šiandieniniai garsingi gydymai per gromatas yra tik viliojimu pinigų nuo ligonių. Jeigu tikite į teisybę ir reikalaujate pagalbos nuo užsikrečiamų lytiškų bei nerviškų ir kitokių ligų (išgydome nuo girtybės — nežinant galima įduoti gyduoles) su mūsų naujaisia metoda, nuo kurios tukstanciai pasigelbėjo. Kas nori rodos, teprišūncia už 10c. stempų, o gaus visą žinią, kaip ir ką daryti.

Koenigsberg Specialist. Bx 106, Willamsburg, Brooklyn, N. Y.

H. A. MEDOFF'S TIKRA LIETUVIŠKA TRAJANKA

GENUALISKI IR EUROPIŠKI PHARMACISTAI. Atkeliavo iš seno krajaus ir apsielojo po No. 151 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. Yra tai tikri dirbėjai Europiškų ir Amerikoniškų gyduolių. Sudaro kuogeriausius ir speciališkausius receptus. Prilanko trajanką kuo atsakančiausią ir vieleskal tikra lietuviška trajanka. Visi atelsankimai bus teisingai ir regulariskai apžiūrėti, su visais užganėdinimais. Su guodone,

H. A. MEDOFF,
151 METROPOLITAN AVE.
BROOKLYN, N. Y.

— LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKR. ŠTIS —

„KOVA“

Talpina pilnas ir teisingas žinutes apie judėjimą darbininkų pasaulyje ir čia Amerikoje. Straipsniai, apysakos, eilės ir kiti visi tilpę rašteliai yra kiekvieną užimanti ir pamokianti. Platinkite, draugai, „Kovą“, vienintelį laikr. štį, kurs gina zmonių darbininkų reikalus.

Prekė: ant metų — \$2.00; ant pusės metų — \$1.00. Adresuokite šaip:

„KOVA“,
412 Siegel Str., Philadelphia, Pa.

Maizleszius Diksa

60 E. main str. Plymouth, Pa.
Užlaikau visokios degtinės, vyno, skanaus alužio, puikiai kvepenčių cigarų.
Nepamirškite atsilankyti.

Laimėjimas laikrodėlio

pagelbai Antano Jurkonio, tapo atidėtas nuo 24 balandžio ant 12 dienos berzelio (June) 1905 m., atsibus pas Juozą Anskį, Glen Lyon, Pa.

Antanas Staszauckas,

Laikau puikioje vietoje Salūnų, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepenčius Cigarus. Lietu viai nepamirškite atsilankyti pas savo viengėntį.
No. 2 Cor. Nesbitt ir Broadway st.
EAST PLYMOUTH, PA.

Dr-as A. Bacevyčia, GYVENA 187 Ferry st., Newark, N. J.

Telephonas L. D. 307 W.
Ligonius namieje priima is ryto nuo 8 iki 9.30, ir po piet nuo 4 iki 5 ir nuo 7 iki 8:30 vakare.
Telposgi turi ofisą Elizabeth, N. J. 205 First
Telephonas 801 J. L. D.

Tę ligonius priima kasdien nuo 12 iki 2:30 po piet

Tik 10 centu už tuzina popieru.

Kas prisiųs 25 centus pačto markemis, tas aplaikys 12 popierų su kortais ir da pridėsiu knygelę vertą 15 ct.; iš šių 3 pasirink 1 kokią nori: 1) knygelė dėl pasimokinimo kaip kortas išdėt ir atspėt per kortas laimę ir nelaimę. 2) sapnų išguldymo knygelė, 3) graži dainų knygelė.

Popieros su visokiais gražiais paveikimais, visokiomis dainelėmis, gražiomis kvietkomis ir visokiais paveikslėliais, tinkamos rašyti pas mielus tėvelius, brolius, seseris ir pas mielas merginas. 6 tuzinai už \$1.00.
Reikalaujame agentų ir duodam gerą uždarbį. Adresuokit:

C. G. AGENT;
Sta. W. Box 14. Brooklyn, N. Y.

A. Maslauckas ir Sunus,

LIETUVIŠKI GRABORIAI,

Karietos ant vėseilių, laidotuvių ir krikštynų. Vežimai perkrausty; mui ir t. t.

415 W. Main Street.
PLYMOUTH, PA.
Naujas Teleponas 7031.

J. Stravinckas,

549 Main str. Edwardsville, Pa.
Laikau puikioje vietoje Salūnų, užlaikau puikiausius gėrimus, alų arielką, vyną ir skaniausius cigarus
Nepamirškite atsilankyt pas savo tautietį.